

Ricard Viñes i el món de la música impressionista.

Situació d'aprenentatge.

Curs (nivell educatiu):

Segon cicle d'Educació Secundària Obligatoria (3r–4t d'ESO).

Àrea/ matèria / àmbit:

Música (àmbit artístic).

Àrees vinculades: Llengua catalana i literatura, Història, Educació visual i plàstica, Competència digital.

Durada total:

6 sessions de 55/60 minuts.

1. DESCRIPCIÓ (context + repte)

Context:

Els alumnes analitzen la figura de **Ricard Viñes (1875–1943)**, un pianista lleidatà de projecció internacional que va jugar un paper fonamental en la difusió de la música impressionista a Europa. El seu llegat permet treballar la música com a fenomen artístic, històric i social.

Repte:

Com podem crear una proposta artística o comunicativa per fer conèixer Ricard Viñes i el seu llegat musical al nostre entorn?

L'alumnat haurà de **dissenyar i produir un producte final** (concert, vídeo documental, exposició sonora o podcast) que presenti Viñes com a figura clau de la cultura musical catalana i europea.

2. COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES DE LES ÀREES O MATÈRIES

Àrea / matèria	Competències específiques
Música	1. Analitzar i comprendre músiques de diferents contextos, estils i èpoques. 2. Utilitzar el llenguatge musical per interpretar i crear produccions pròpies. 3. Valorar la música com a expressió artística i cultural.

Àrea / matèria	Competències específiques
Llengua catalana i literatura	1. Cercar, seleccionar i sintetitzar informació per a l'elaboració d'un guió comunicatiu o divulgatiu.
Història	1. Analitzar el context històric i cultural de la Catalunya i Europa de finals del segle XIX i començaments del XX.
Competència digital	1. Aplicar eines digitals per a la creació i difusió de productes audiovisuals i multimèdia.

3. COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

Competència transversal	Competències específiques
Competència ciutadana	Comprendre la importància del patrimoni musical i cultural com a element d'identitat i convivència.
Competència emprenedora	Planificar i gestionar un projecte col·lectiu amb iniciativa, creativitat i responsabilitat.
Competència personal, social i d'aprendre a aprendre	Desenvolupar autonomia i autoregulació en el procés de recerca i creació.
Competència digital	Fer ús crític i ètic de la informació i dels mitjans de difusió digital.

4. OBJECTIUS D'APRENTATGE I CRITERIS D'AVUACIÓ

Objectius d'aprenentatge

1. Investigar la vida i l'obra de Ricard Viñes, relacionant-les amb el context històric i artístic.
2. Comprendre les característiques principals de la música impressionista i la seva influència.
3. Aplicar elements del llenguatge musical i audiovisual per expressar i comunicar emocions i idees.
4. Dissenyar, produir i presentar un producte artístic o comunicatiu que difongui el llegat de Viñes.

Criteris d'avaluació

1. Cerca i selecciona informació rellevant de fonts diverses i fiables.
2. Analitza fragments musicals reconeixent-ne aspectes expressius i estructurals.
3. Utilitza recursos musicals, visuals i digitals per crear una producció personal o col·lectiva.
4. Participa activament i amb compromís en la planificació i execució del projecte final.
5. Comunica amb coherència, creativitat i sensibilitat artística els resultats del treball.

5. SABERS

Saber	Àrea / matèria
Llenguatge musical: textura, dinàmica, timbre, forma i expressivitat.	Música
Context històric i cultural del segle XIX i començaments del XX.	Història
Moviment impressionista: música, pintura i literatura.	Àmbit artístic
Tècniques de comunicació audiovisual i sonora (edició, enregistrament, muntatge).	Competència digital
Producció artística col·lectiva: planificació, distribució de tasques, presentació.	Música / Educació visual i plàstica

6. DESENVOLUPAMENT DE LA SITUACIÓ D'APRENTATGE**Metodologia:**

Aprentatge basat en projectes i aprenentatge cooperatiu.

Estratègies didàctiques:

- Investigació guiada i treball interdisciplinari.
- Escolta activa i anàlisi comparativa de fragments musicals.
- Creació de continguts audiovisuals o artístics amb finalitat comunicativa.

Agrupaments:

Treball cooperatiu (grups de 4–5 alumnes) i sessions de posada en comú en gran grup.

Materials:

- Text *Ricard Viñes, el pianista que va fer sonar la modernitat*.
- Activitat 'Omple els buits'
- Document *Anàlisi audició ESO 2n cicle*.
- Material plàstic per a cartells o escenografies.
- Cartolines, material plàstic i instruments *Orff*.
- Projector/reproductor
- Fragments musicals de l'entorn Viñes Eregistraments històrics: https://www.youtube.com/playlist?list=OLAK5uy_kbzOVM1kjY3eRCkZHj7FGbjOV5kl9AxSY
- Càpsules Viñes: https://www.youtube.com/playlist?list=PLkpLYYa30uwDfbst1bf79_yL-m3OfFAqB
- Intèrprets catalans històrics: Ricard Viñes. <https://www.interpretercatalanshistorics.com/cat/ver-Ricard-Viñes-77>

7. ACTIVITATS D'APRENTATGE I D'AVALUACIÓ**Inicial – Què en sé?****Sessió 1.**

- Fem lectura comprensiva dels documents *Context històric* i Biografia Ricard Vinyes. Debat inicial sobre què significa ser artista i quin paper té la música en la societat de la primera meitat del segle XX a París.
- Presentació de Ricard Viñes mitjançant el vídeo: https://www.youtube.com/watch?v=7bl0A_cB5Cc
- Formulació del repte: "Com podem donar-lo a conèixer?"

Desenvolupament – Què estic aprenent?**Sessió 2.**

- Fem l'activitat *Omple els buits* i construïm una línia temporal a partir del text *Ricard Viñes, El pianista que va fer sonar la modernitat*.
- ✓ Escoltem un tema musical de l'entorn Viñes i l'analitzem seguint les pautes del document *Anàlisi audició ESO 2n cicle*.

Síntesi – Què he après de nou?**Sessió 3.**

- Creació artística en grups de dos:
- ✓ Escoltem fragments musicals de l'entorn Viñes. Enregistraments històrics com a font d'inspiració.
- ✓ Cada parella crea un breu fragment musical i l'edita amb l'editor de partitures *flat.io*.
- ✓ Unim els fragments sonors, seguint l'ordre i les pautes de composició del professor de música.

Aplicació – Com sé que ho he après?**Sessió 4 i 5**

- Visualitzem els vídeos *Reintèrprets 2025 - RICARD VIÑES - Càpsules audiovisuals* a youtube i les imatges biogràfiques de la web del intèrprets catalans històrics <https://www.interpretercatalanshistorics.com/cat/ver-Ricard-Viñes-77>
- Preparem una presentació oral de Ricard Viñes en grups de 3 del projecte *Ricard Viñes i el món impressionista*.

Sessió 6.

- Exposem la presentació.
- Autoavaluació a partir del document *Rúbrica 2n cicle d'ESO*.

8. VECTORS D'APRENTATGE

1. **Aprenentatges competencials:** connexió entre música, història i tecnologia.
2. **Perspectiva de gènere:** anàlisi del paper de dones compositoras de l'època (Lili Boulanger, Cécile Chaminade).
3. **Universalitat del currículum:** activitats multimodals adaptades a diferents perfils d'aprenentatge.
4. **Qualitat de les llengües:** redacció de textos informatius i guions audiovisuals en català correcte.
5. **Benestar emocional:** valoració de la música com a mitjà d'expressió i regulació emocional.
6. **Ciutadania democràtica i consciència global:** reconeixement de la música com a patrimoni compartit entre pobles.

9. MESURES I SUPORTS UNIVERSALS

- Materials multimodals i auditius per facilitar l'accés als continguts.
- Organització flexible del treball per rols i interessos.
- Estratègies de coavaluació i tutorització entre iguals.

10. MESURES I SUPORTS ADDICIONALS / INTENSIVS

Alumne/a	Mesura i suport
Dificultats de comprensió escrita	Ús de recursos visuals, vídeos i esquemes.
NESE	Participació en tasques pràctiques (so, enregistrament, muntatge).
Altes capacitats	Creació d'un producte propi d'ampliació (minidocumental o anàlisi comparativa d'altres intèrprets catalans).

11. PRODUCTE FINAL:

Creem una exposició on l'alumnat mostri la seva presentació, anàlisi musical i producció artística.

12. AMPLIACIÓ DE MATERIALS DIDÀCTICS I DE CONSULTA.

- Web oficial de l'Any Ricard Viñes, del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya:

<https://cultura.gencat.cat/ca/temes/commemoracions/2025/anyricardvines/>

- Web oficial de l'Any Ricard Viñes, de l'Ajuntament de Lleida.

<https://cultura.paeria.cat/ca/any-vines-lleida>

- Intèrprets catalans històrics, de la Fundació Joan Manén. Hi trobareu una àmplia selecció de fotografies i 5 enregistraments històrics.

<https://www.interpretercatalanshistorics.com/cat/ver-Ricard-Viñes-77>

- Ricard Viñes: Enregistraments històrics, de l'editorial Tritó. Hi podreu escoltar el CD "Ricard Viñes al piano", amb interessants interpretacions del pianista i fins i tot podreu escoltar al propi Ricard Viñes parlant del seu amic Claude Debussy.

https://www.youtube.com/playlist?list=OLAK5uy_kbzOVM1kjY3eRCkZHj7FGbjOV5kl9AxSY

- Reintèrprets 2025-Ricard Viñes, de l'Associació Catalana Intèrprets de Música Clàssica. 5 documentals, de durada breu (1 o 2 minuts), sobre la vida de Viñes.

https://www.youtube.com/playlist?list=PLkpLYYa30uwDfbst1bf79_yL-m3OfFAqB